

MNL Baranya megyei Levéltára egyházi és állami anyakönyvei, és kezelésük történeti áttekintése 1827 -2019

Felekezeti anyakönyvi másodpéldányok

Az 1827. évi 23 t. c. rendelkezései alapján levéltárunk az alábbi felekezetek anyakönyvi másodpéldányait őrzi: római katolikus, evangélikus, református, görögkeleti, izraelita, nazarénus, baptista.

Az anyakönyvek felekezetenként elkülönítve, azon belül az anyakönyvezést végző szervek anyagai alfabetikában, tékában/kötetben kerültek elhelyezésre. Az anyakönyvek évköre 1827. november 1.-1895. szeptember 30. közötti időszakot öleli fel. Ez alól kivétel Pécs, melynek római katolikus anyakönyvi másodpéldányainak évköre 1688. november 4.- 1895. szeptember 30. terjed.

Felekezeti anyakönyvi másodpéldányok mennyisége: 32,63 ifm. (478 téka+ 63 kötet)

Állami anyakönyvi másodpéldányok

Az 1894. XXXIII. T. c. 60.000/1895. B. M. számú rendelet, alapján levéltárunk őrzi az állami anyakönyvi másodpéldányokat. Az anyakönyvek anyakönyvi hivatalonként elkülönítve, azon belül születési, házassági, és halotti tagozódásban kerültek elhelyezésre. Az anyakönyvi szervezet változásai miatt a működő anyakönyvi hivatalokhoz korábban működő, de időközben megszűnt, és hozzájuk csatolt anyakönyvi hivatalok anyakönyvei is elhelyezésre kerültek. Ilyen esetben a sorrend a következő elöl vannak a működő hivatal anyakönyvei, ezt követik alfabetikában a megszűnt anyakönyvi hivatalok anyakönyvei. Az anyakönyvek évköre 1895. október 1.-1980. december 31. közötti időszakot öleli fel. (92,30 ifm, 1900 kötet)

Ez alól kivételt képeznek a levéltárunkban maradt Baranya háromszögi anyakönyvi másodpéldányok melyek évköre 1895. október 1.-1943. december 31. terjed. (1.60 ifm, 43 kötet)

Baranya háromszögi anyakönyvi másodpéldányok közül különös jelentőséggel bír: Petárda (Baranjsko Petrovo Selo), melynek első példányát a beremendi anyakönyvi hivatal őrzi.

Az anyakönyvi másodpéldányokhoz hozzátartoznak az anyakönyvi alapokmányok, amelyek anyakönyvi hivatalonként szalagos irományfedelekké, és dobozokba kerülnek elhelyezésre 1895. október 1-től folyamatosan. (21 ifm)

Felekezeti anyakönyvi másodpéldányok kezelése

A Magyar Királyság területén már a 16. század végén vezettek anyakönyveket néhány városi protestáns gyülekezetnél például az evangélikusok Kassán 1587-től, Bártfán 1592-től, katolikusok Kassán 1598-tól, a többi felekezetnél későbbi évszázadokban kezdődött az anyakönyvek vezetése. (reformátusok, görögkeletiek, izraeliták stb). Az anyakönyvek vezetése az egyes felekezeteknél egy példányban történt. Kezdetben az állam ezt a felekezetek feladatának tekintette. Több mint 200 évnek kellett eltelnie, hogy az állam felismerje az anyakönyveknek a fontosságát.

„Ferenc 1827. évi decretuma (VIII.) 23. cikkely.

Az egyházi anyakönyveknek másod példányban a törvényhatóságok levéltárába helyezéséről s ott leendő őrzéséről.

Azon zavar megelőzése végett, mely a honlakosokat nemzetségi leszármazásuk megállapításában, az egyházi anyakönyveknek valami véletlen eset miatt történő megsemmisülése vagy romlása által fenyegethetné, határoztatik, hogy:”

Vallás különbség nélkül a lelkipásztoroknak kötelezővé tette a keresztelési, házassági és halotti anyakönyvek 2 példányban való elkészítését. Az adott évvégén egy példányt az illető törvényhatóság bizottsága (szolgabíró és esküdt), szabad királyi városokba főjegyző és a kapitány vagy annak helyettese részére kellett átadni. A felekezetektől átvett másodpéldányoknak a megyei törvényhatóság levéltárába történő beküldéséről a szolgabíró, szabad királyi városnál a főjegyző gondoskodott.

A felekezetek elmaradt anyakönyveivel kapcsolatos ügyek is az ő hatáskörükbe tartoztak.

A törvényhatóságnak az átvett anyakönyveket a saját levéltárába elzártan biztonsági példányként kellett őriznie. A törvényhatóság levéltárnokának feladata volt a beküldött anyakönyvek felekezetenként való elhelyezése és tárolása.

Abban az esetben, ha bármelyik egyháznál lévő anyakönyvek (első példányok) megsemmisültek, csak akkor volt lehetőség a törvényhatóság levéltárában őrzött anyakönyvekből kivonatot kérni. Ez szintén a levéltárnok feladata volt.

Az egyháznál lévő anyakönyvekből kivonatot csak a lelki pásztor adhatott ki.

Kutatásaim szerint 1827-1850 között a levéltárnok feladata a felekezetek által évente beküldött anyakönyvi másodpéldányok elhelyezése, tárolása, őrzése és nyilvántartása volt.

Felekezeti anyakönyvi másodpéldányok kiegészítő bejegyzései

1828. július 1-től minden felekezetnek felsőbb helyről érkezett anyakönyvi mintákat kellett használni az anyakönyvezéshez. A himlő járvány miatt a Helytartótanács a keresztelési anyakönyvnél „beoltatott” oszlop bevezetését is elrendelte, ahol jelölni kellett, hogy az újszülött kapott-e védőoltást. A beoltás ténye Vacc rövidítéssel került bejegyzésre. Megjegyzések/észrevételek rovat használatát 1852-ben rendelte el a birodalmi Kultusz Minisztérium, amikor az Osztrák Birodalom területén egységes fejlécű anyakönyvek kerültek bevezetésre. 1827-1852 között néhány római katolikus plébánia anyakönyveinek fejlécénél használtak megjegyzés rovatot. (pl. Vajszló 1833-1840, Pécs Budai külváros 1833) Egyébként az anyakönyvet vezető felekezeti személy saját maga oldotta meg az kiegészítő bejegyzések beírását.

A felekezeti anyakönyvi másodpéldányok a kiegészítő bejegyzései elsősorban az anyakönyveknek, a főszolgabírónak való átadása előtt, másrészt a törvényhatóság levéltárába beküldése után kerültek beírásra. Az első példányba teljesített bejegyzésről az anyakönyvezést végző személy kivonatot készített, és megküldte a megyei törvényhatóságnak. A felekezetből beérkező anyakönyvi iratok az alispáni hivatalnál iktatásra kerültek. Ezt követően kapta meg a megyei levéltárnok, hogy a másodpéldányba beírja.

Aki a beírást az adott lehetőség szerint megoldotta. Azoknál az anyakönyveknél, ahol nem volt megjegyzés rovat ott a teljes anyakönyvi alapbejegyzés alá került a beírás.

Amennyiben a beírandó szöveg terjedelme miatt ez nem volt lehetséges akkor a kivonatra, és az anyakönyvben az érintett személy neve mellé csillagjelzés került.

Olyan megoldás is előfordult, hogy az anyakönyvnek ahhoz az oldalához került elhelyezésre a kivonat ahol az érintett személyre vonatkozó alapbejegyzés található.

Ezeket a megoldásokat a megjegyzés rovattal rendelkező anyakönyveknél is alkalmazták.

Ezt a problémát az állami anyakönyveknél; a jegyzőkönyv formátumúaknál a lapszélén jobb vagy baloldalon megfelelő üres biztosításával, a később bevezetett rovatos anyakönyveknél a toldat (az utólagos bejegyzés rovatot vízszintesen lefelé, vagy függőlegesen jobb oldalt olyan méretű papírlapka beragasztásával ki lehet egészíteni, amire az utólagos bejegyzés szövege elfért.) biztosításával volt orvosolható.

A felekezeti anyakönyvekbe az alábbi bejegyzés típusuk fordulnak elő:

Római katolikus anyakönyvi másodpéldányok

Pécs-- Budai külváros anyakönyvi másodpéldányai 1827-1895

Keresztelési anyakönyvek:

A Budai külváros rk anyakönyveibe 1827-1849. között nincs észrevételek rovat, ezért az 1835-ös keresztelési anyakönyvi másodpéldányba az utolsó rovatba kerül beírásra 1942-ben a püspök által engedélyezett belügyminiszteri névkijavítás Ferenczfyról Ferenczfire. (1a, 1 b kép)

1850-től az észrevételek rovatba jelentkeznek az utólagos bejegyzések, melyeket az anyakönyvezést végző lelkész írt be, amíg nála volt a másodpéldány. Ez lehet kereszt és a halál időpontja, névváltozás, téves folyószám kijavítás püspöki engedéllyel, utóházassággal történő törvényesítés

Esketési anyakönyvek:

Az észrevételek rovat nagyrészt a házasságkötés előtti háromszori kihirdetések időpontját, vagy a felmentéseket, katonaság által megadott nősülési engedély adatait, névváltozásokat tartalmazza.

Halálzási anyakönyvek:

Az észrevételek rovat nagyrészt az elhunyt házasságkötésére, mennyi időt töltött házasságban, haláleset helyét, névkiigazítást, pontosítást, rendőri vizsgálat után lett eltemetve, hullaszállítás, és eltemetés. (2a, 2b,)

Vajszló anyakönyvi másodpéldányai 1827-1895

Keresztelési anyakönyvek:

1827-1832 és 1841-1851 között nincs észrevételek rovat

1833-1840, 1852-1865 között észrevételek rovatba főként a halál ideje került beírásra, más bejegyzés nincs. (+1853. jan. 2.)

1866-1895 között található olyan bejegyzések is (névváltozás, törvénytelen gyermek törvényesítése), amit a megyei törvényhatóság levéltárnoka írt be.

A 65/1878 alapbejegyzés javításához a vajszlói plébános kivonatot küldött a megyei törvényhatóságnak. A levéltárnokának, mivel az észrevételek rovatba nem tudta beírni a kivonaton lévő szöveget, ezért az említett rovatba egy csillagot rajzolt be, és az említett iratot az adott oldalon lévő bejegyzéshez helyezte el. (3a, 3b, 3c)

Mekényes evangélikus anyakönyvek 1827-1895

1827-1855 utólagos bejegyzés nem található, 1856-1895 között a jegyzet rovatba főleg olyan bejegyzés található, amit a lelkész az adott anyakönyvi másod példánynak, a főszolgabírónak való átadása előtt írt be.

Keresztelési anyakönyvek:

Főként a halál időpontjának a beírása lelkész által. (meghalt 1884. aug. 27.)

Gyermekek apai elismerése

Névváltoztatás, amit a megyei törvényhatóság levéltárnoka írt be az anyakönyvi másodpéldányba

„Az anya Bikalon látogatóba lévén itt szülte ezen gyermekét, s ugyan itt lett megkeresztelve.”

„a nő férjét elhagyva Nhajmásban vadházasságban él. a törvényes férj Rkozáron lakó Till Boldizsár annál fogva az apaság ellen tiltakozik.”

Nhajmás = Nagyhajmás, Rkozár= Ráckozár

„A férj és a nő egymástól külön váltan élnek.”

Házassági anyakönyvek

A halál időpontjának a beírása a lelkész által. (meghalt 1884. aug. 27.)

Más vallásról az evangélikus vallásra áttérés

Katonai szolgálatra alkalmatlanság igazolása

Katonai parancsnokság engedélye a házasságkötéshez

Közigazgatási szerv engedélye a házasságkötéshez

„A vőlegény a Szászországi Meeranei városi tanácsnak 1869 Oct. 5-én, s az ottani lelkészi hivatalnak 1869 Oct. 15-én kelt elbocsátó levele mellett esküdhett meg.”

Rokonok házasságának engedélyezése felső szerv által

Házasságkötés kihirdetése alóli felmentés

Menyasszony a megyei árvaszék engedélyével ment férjhez

Menyasszony orvosi bizonyítvány és szülői beleegyezés mellett ment férjhez:

Özvegyasszony a 6 hó leteltével és orvosi bizonyítvánnyal ment férjhez

Özvegyasszony a 6 hó letelte előtt, orvosi bizonyítvánnyal ment férjhez

Katonai parancsnokság engedélye+ özvegyasszony a 6 hó letelte előtt, orvosi bizonyítványa

„a menyasszony első férjétől –Till Boldizsár rkozári lakostól a n melt m. kir. Curia 1887 Jun. 27. 3939 sz . a. hozott ítélete elválasztatott s újabb házasságra való lépés megengedett.”

Halálozási anyakönyvek:

Orvos által megvizsgáltatott

Orvos rendőrileg megvizsgáltatott

Orvos rendőrileg eltemetett (öngyilkos)

Hatósági engedéllyel temetett el

Valahol bolyong (az elhunyt felesége)

Mohácsi református anyakönyvek 1829-1895

1829-1865: 1854-től van jegyzések rovat, amibe csak a lelkész bejegyzései láthatók.

Születési:

„törvénytelen ágyból való”

„Paksról jöttek Mohácsra.”

1869/8: A lelkész az első példányba 1913-ba beírt névváltozásról kivonatot küld az alispánnak, aki ezt megküldi a levéltárnoknak. (1869-es anyakönyv hiányzik)

1873/9: A lelkész az első példányba 1896-ban a gyermek törvényesítéséről kivonaton értesíti az alispánt, aki ezt megküldi a levéltárnoknak. Mivel a kivonat észrevételek rovatában lévő bejegyzés az anyakönyvi másodpéldány jegyzés rovatába nem írható be, ezért az adott alapszámhoz került elhelyezésre.

1875/9: A lelkész az első példányba 1896-ban a gyermek törvényesítéséről kivonaton értesíti az alispánt, aki ezt megküldi a levéltárnoknak. Mivel a kivonat észrevételek rovatában lévő bejegyzés az anyakönyvi másodpéldány jegyzés rovatába nem írható be, ezért az adott alapszámhoz került elhelyezésre.

„Sz. Benedekről Mohácsra paprikát árulni jövén – az anya idő előtt szülte leányát.”

1878/55: A jegyzetek rovatba 1879-be beírt halotti anyakönyvi kivonat szövegét, mivel az téves volt, ezért törlésre került. Az erre vonatkozó másolat szövege az alap bejegyzés alá az összes rovatot érintve került bejegyzésre.

1879/8: A lelkész az első példányba 1896-ban a gyermek törvényesítéséről kivonaton értesíti az alispánt, aki ezt megküldi a levéltárnoknak. Mivel a kivonat észrevételek rovatában lévő bejegyzés az anyakönyvi másodpéldány jegyzés rovatába nem írható be, ezért az adott alapszámhoz került elhelyezésre.

„+ meghalt 1884. Jun. 11-én.”

1884/29: 1911-es névváltozás bejegyzése (levéltárnok írta be)

1885/15: A lelkész az első példányba 1912-ben a gyermek törvényesítéséről kivonaton értesíti az alispánt, aki ezt megküldi a levéltárnoknak. Mivel a kivonat észrevételek rovatában lévő bejegyzés az anyakönyvi másodpéldány jegyzés rovatába nem írható be, ezért az adott alapszámhoz került elhelyezésre, és a gyermek neve mellé, és a kivonatra csillag lett téve. A jegyzetek rovatba a levéltárnok 1912 a gyermek örökbe fogadását írta be.

1887/24: A lelkész az első példányba 1912-ben a gyermek törvényesítéséről kivonaton értesíti az alispánt, aki ezt megküldi a levéltárnoknak. Mivel a kivonat észrevételek rovatában lévő bejegyzés az anyakönyvi másodpéldány jegyzés rovatába nem írható be, ezért az adott alapszámhoz került elhelyezésre, elhelyezésre, és a gyermek neve mellé, és a kivonatra csillag lett téve.

1888/16: „Férjétől 2 éve önkényüleg elvált és egy katolikussal vadházasságban él. A belvárosi r. cath plébánián kereszteltetett.”

1891/17: „Az itt bejegyzett egyént Tasi János (Banai) mohácsi lakos örökbe fogadta. Család neve ezentul: Tasi. (1914. 1. 1914.)

1894/26: A lelkész az első példányba 1913-ban a gyermek törvényesítéséről kivonaton értesíti az alispánt, aki ezt megküldi a levéltárnoknak. Mivel a kivonat észrevételek rovatában lévő bejegyzés az anyakönyvi másodpéldány jegyzés rovatába nem írható be, ezért az adott alapszámhoz került elhelyezésre, elhelyezésre, és a gyermek neve mellé, és a kivonatra csillag lett téve.

Házassági:

1884/5: „884.Jan. 25. kelt magy. Kir. Cult. miniszt. 3067. sz. a. intézvény szerint Kir. enged. elsőfokú sógorságból szárm akadály alól felmentettek.”

Halotti:

„ A Dunába ugrott!”

„orvosrendőrileg megvizsgáltatott.”

(leomló föld általi agyonzuzatás) „jelentés a Szolgabíróshoz megtéetett.”

„felakasztva találtatott.”

Somberek görögkeleti anyakönyvi másodpéldányok 1829-1895

1829-1864 közötti anyakönyvekbe utólagos bejegyzés nem található.

1865-ben kezdik el az észrevétel rovatba a beírásokat:

Keresztelési anyakönyvek

Főként a halál időpontjának, és egyéb kiegészítések a beírása (meghalt 27. aug.) lelkész által (4a, 4b kép)

Esketési anyakönyvek:

Lelkész által történt bejegyzések szövege sok esetben hasonló vagy azonos az evangélikus, katolikus, izraelita anyakönyvek szövegével.

Halálozási anyakönyvek:

Lelkész által történt bejegyzések szövege sok esetben hasonló vagy azonos az evangélikus, katolikus, izraelita anyakönyvek szövegével.

Izraelita anyakönyvi másodpéldányok

Mohácsi járás izraelita anyakönyvei 1857-1880

Születési anyakönyvek

Észrevétel rovatba az 1859-1867 anyakönyvekbe a levéltárnok a 1895-1916 közötti időszakban bekövetkezett névváltozásokat írta.

Pécsi járás izraelita anyakönyvei 1864-1888

Születési anyakönyvek

Jegyzet rovatba: 1904-es névváltozási bejegyzés

Jegyzet rovatba bejegyezve: „Későn jelentetett be”

Házassági anyakönyvek

Észrevétel rovatba bejegyezve: „A vőlegény sorkatona a 7-ik évben”

Észrevétel rovatba bejegyezve: „A vőlegény végleg elbocsátott katona”

Észrevétel rovatba bejegyezve: „ A vőlegény mindeddig nem jelentette be a rá vonatkozó adatokat többszöri felszólítás után”

Észrevétel rovatba bejegyezve: „ A pécsi járás tek főszolgabírája 1313/1888 sz . a. kelt meghagyása folytán az általa felvett jegyzőkönyv alapján bevezettetett.”

Halálozási anyakönyvek:

Jegyzet rovatba bejegyezve: „Náray halál kém a bejelentés későn adatott át a férj betegsége miatt”

Jegyzet rovatba bejegyezve: „Dr. Kaufmann bizonyítványa alapján”

Pécsváradi járás izraelita anyakönyvei 1854-1895

Születési anyakönyvek

Észrevétel rovatba: 1906-os névváltozási bejegyzés

Észrevétel rovatba:”237/884 k i sz. alatt a pécsváradi tekintetes főszolgabíró úrnál elintéztetett”

Házassági anyakönyvek

Az alapbejegyzés alá beírásra került a vőlegény anyja nevének a kiigazítása

a m. kir. Vallás és közoktatásügyi miniszter 1939. augusztus 26-án 9895/1939.II. szám alatt kelt rendelete alapján

Az alapbejegyzés alá beírásra kerültek a hiányzó adatok: a vőlegény születési helye, szülei neve, és életkora az 234/alisp. 1939. sz. alapján

(5. kép)

Halálozási anyakönyvek:

Észrevétel rovatba:”Miután a pécsi járásból engedély nélkül ide hozatott tek járásbíró úrnál jelentés tétetett”

Pécs izraelita anyakönyvei 1860-1895

Születési anyakönyvek

Észrevétel rovatba:”Tévedésből későn lett anyakönyvezeve”

Jegyzet rovatba:” Pécs Szab. kir. város tek Tanácsának 1889. évi jun. 8.-án hozott 5692. számú határozata folytán ezen születési eset utólag anyakönyveztetett. Pécs 1889. jul. 12-én Weisz

Észrevétel rovatba: A gyermek házasságkötés általi törvényesítése került beírásra 1904-ben.

Házassági anyakönyvek

Észrevétel rovatba:”10433/78 16/12 A kir törvényszék érvényes ítélete alapján a helybeli rabbinátusnál a végleges elválás történt 1879. évi január hó 2-án”

Észrevétel rovatba:”Az esketés napja April 23. Másoló elnézése.”

Észrevétel rovatba:”Közvetlenül az esketés előtt a leány ellene szegült a házasságnak és az esketés végbe nem ment.”

Halálzási anyakönyvek:

Jegyzet rovatba:”Esztelen”

Jegyzet rovatba:”Fejbe lőtte magát”

Jegyzet rovatba:”Élő tanúk bizonyítványa alapján.”

Jegyzet rovatba:”Szombathelyi születésű itt helyben felakasztotta magát Dr. Schwartz bizonyítványa alapján.”

Jegyzet rovatba:”Rendőri boncolás megejtetett”

Az állami anyakönyvi másodpéldányok utólagos bejegyzései

1895. október 1-én hatályba léptetett 1894. XXXIII. T. c. 60.000/1895. B. M. számú rendelet alapján csak az államilag vezetett anyakönyvek tekinthetők hivatalos okiratnak.

Az anyakönyveket elkülönítve vezették (születési, házassági, halotti) két példányban. A másodpéldányok a törvényhatóság levéltárában anyakönyvi

kerületenként kerülnek elhelyezésre. A beérkező anyakönyvi másodpéldányok tárolása, bekötetése a levéltár feladata.

Anyakönyvi utasítás szabályozta az eljárási rendet, a felhasználásra kerülő nyomtatványokat. Az anyakönyvi adatokban történő változásokat az alapbejegyzést őrző anyakönyvi kerületnek, valamint az illetékes levéltárnak kellett megküldeni anyakönyvi mellékletben jelzetenként, melyet a levéltárnoknak szó szerint be kellett jegyeznie az adott anyakönyvi folyószámhoz. Az anyakönyvi mellékletek is anyakönyvi kerületenként iratcsomókba, ezen belül külön évenként növekvő folyószám szerint a születési, házassági, halotti iratok. (6 a, 6 b, 7a, 7b,)

1904. XXXVI. T. c. 80.000/1906. B. M. számú rendelet: (hatályba lépett 1907. január 1-én) a korábbi törvényt több ponton is módosította. A korábbi jegyzőkönyv formátumú anyakönyvek helyett, rovatos formátumú anyakönyvek kerültek bevezetésre, az anyakönyvi változásokat a korábbi anyakönyvi mellékletek helyett, utólagos bejegyzés jegyzékeken (születési, házassági, halotti) kellett vármegye levéltárának megküldeni az alispáni, polgármesteri hivatalon keresztül.

A levéltárosnak csak a jegyzék számát és évét kellett bejegyeznie az utólagos bejegyzés rovatba. A jegyzékeket a már korábban említett anyakönyvi másolatokhoz kerültek elhelyezésre. (8 kép)

1952. évi 19. sz. tvr., valamint őt 1953. január 1-én életbe léptető 8/1952. B. M. sz. utasítás a korábbi anyakönyvi törvényt jelentősen módosította.

1953-ban új anyakönyvi nyomtatványok kerültek bevezetésre. A születési anyakönyvbe lehetőség volt a képzelt apa utólagos bejegyzésére. A házassági anyakönyvben az egyik házastárs halála is bejegyzésre kerül. Ezt 1953 előtt nem kellett bejegyezni. A halotti anyakönyvben az elhunyt születési adatait, és házasságkötésének helyét és évét is be kell jegyezni. Az ub jegyzéket megszüntették. Helyette értesítéseket küldtek az anyakönyvi kerületek. A rajtuk lévő értesítést szó szerint kellett beírni az anyakönyvbe. Elrendelték az 1907-1952 között beküldött utólagos bejegyzések szó szerint beírását az anyakönyvi másodpéldányokban. (9 kép)

A 8/1952. B. M. sz. utasítást a 10/1955. B. M. sz. utasítás 1955. július 15.-én hatályon kívül helyezte. A korábbi utasításban lévő rendelkezéseket tovább

pontosította. A levéltárnak történő értesítéseket havonta minden hó 8. napjáig kellett megküldeni. Ha utólagos bejegyzésre nem került sor azt is jelenteni kellett írásban. Az értesítések küldésekor, ha képzelt apa adatainak bejegyzésére került sor, erről az illetékes levéltárnak anyakönyvi másolatot is csatolni kellett. Az anyakönyvi másodpéldányok kezelésével kapcsolatos feladatokat az anyakönyvi jogszabályból eredő felhatalmazás alapján a Levéltárak Országos Központja 1/1956. sz. utasításában (1956. X. 14.) részletesen szabályozta. Ez alapján az anyakönyvi másodpéldányokról 1953-ra visszadátumozva nyilvántartó kartonokat kellett készíteni. 1957-től az beérkező utólagos bejegyzéseket is nyilvántartó kartonra kell felvezetni.

5/1960. B. M. utasítás alapján 1961. január 1-től ismét utólagos bejegyzések jegyzéken közvetlenül küldték az anyakönyvi hivatalok a változásokat, ismét az utólagos bejegyzések jegyzék számát, és az évszámok kellett bejegyezni (ub. 2/1965). 1981. január 1.-től az anyakönyvi másodpéldányok megszüntetésre kerültek, ezért csak az 1895-1980 között vezetett anyakönyveknél bekövetkezett változásokról kellett utólagos bejegyzéseket küldeni.

2014. július 1-én hatályba léptetett 2010. évi I. tv. Az anyakönyvi eljárásról alapján bevezetésre került az elektronikus anyakönyvezés. Az utólagos bejegyzéseket, amelyek az 1895-1980 között vezetett papíralapú anyakönyvek lezárására vonatkoznak („elektronikus anyakönyvezés miatt lezárva”) Megyei Kormányhivatalok anyakönyvi részlegei évente küldik meg elektronikusan a volt megyei levéltáraknak. Az elektronikus listán a születési, házassági, és halotti anyakönyvekbe alkalmazott bejegyzések nem kerülnek elkülönítésre, az egyes bejegyzéseknél látható, anyakönyvi hivatal neve, anyakönyv típusa, a folyószám, évszám. Viszont nem tartalmazza annak a személynek a nevét, akit az anyakönyvi esemény érint.

A törvénynek nincs végrehajtási rendelete. A jogszabály alkotó elkövette azt a hibát, hogy a korábban esemény alapon vezetett anyakönyveket (születés, házasság, halál) személyi alapon akarta lezárni. Az összevont listák papír alapon, és elektronikusan elkülönítésre, és őrzésre kerülnek. Az említett okok miatt használhatatlanok.

A másodpéldányok kezelése jelenleg a még olyan függőben lévő utólagos bejegyzések megszüntetését jelenti (30-40 éves ügyek), amit sok esetben az anyakönyvi hivatalok is nehezen tudnak kijavítani.

Levéltári források:

Római katolikus anyakönyvek:

IV. 1419. Pécs Budai külváros 1827-1895, IV. 439., Vajszló 1827-1895

IV. 439. Evangélikus anyakönyvek: Mekényes 1827-1895, Ráckozár 1827-1895

Iv.439. Református anyakönyvek: Mohács 1829-1895, Vajszló 1829-1895

IV. 439. Görögkeleti anyakönyvek: Borjád 1827-1895, Somberek 1829-1895

IV. 439. Izraelita anyakönyvek: Mohácsi járás 1857-1880, Pécsi járás 1864-1888, Pécsváradi járás 1854-1895, Pécs 1860-1895

XXXIII. 1 a. Anyakönyvi alapokmányok

Szentlászló 1895-1973: házassági értesítés 1953, születési ub. jegyzék 1910

Pellérd 1895-1973: házassági melléklet 1902

Vajszló 1895-1973: születési melléklet 1898

Anyakönyvi jogszabályok

Ferenc 1827. évi decretuma 23. cikkely

Az egyházi anyakönyvek másodpéldányban a törvényhatóságok levéltárában történő elhelyezéséről s ott leendő őrzéséről (Hatályba lépett 1827. november 1-én)

1894: XXXIII tc az állami anyakönyvekről

60.000/1895. B. M. sz. rendelet: utasítás az állami anyakönyvek vezetése tárgyában.

(Hatályba lépett 1895. október 1-én)

1904: XXXVI. Tc. az állami anyakönyvekről szóló 1894: XXXIII. Tc. módosításáról.

80.000/1906. B. M. sz. rendelet: utasítás az állami anyakönyvek vezetése tárgyában.

(Hatályba lépett 1907. január 1-én)

1952. évi 19. tvr. az anyakönyvek vezetéséről és a házasságkötési eljárásról

(Hatályba lépett 1953. január 1-én)

10/1955. B. M. sz. utasítás az anyakönyvek vezetéséről és a házasságkötési eljárásról

(Hatályba lépett 1955. július 15.-én)

1963. évi 33. tvr. Az anyakönyvekről és a házasságkötési eljárásról (1964. január 1.)

1982. évi 17. tvr. Az anyakönyvekről, házasságkötési eljárásról és a névviselésről

1982. évi 17. tvr (At.) -----2/1982 (VIII. 14.) MT TH számú rendelkezés (Ar.) módosításai

(Hatályba lépett 1983. január 1-én)

2010. évi I. tv. Az anyakönyvi eljárásról_(hatályba lépett 2014. július 1-én)

Melléletek- képek: